

Лекции по управленско счетоводство

Доц. д-р Анита Атанасова

Варна, 2012 година

23.02.2012

Въведение. Същност на УС: обект, предмет, метод, задачи, измерители

АИУС (Американски институт за УС) – определение: професия, изискваща партньорско участие. Основни моменти в определението:

- Вземане на управленско решение;
- Планиране;
- Финансово отчитане;
- Вътрешен контрол;
- Стратегическа насоченост;
- Оценка на представяне;
- Формулиране на организационна стратегия.

Британски институт (СИМА) – основни моменти:

- УС е неразделна част от мениджмънта;
- Планиране;
- Определяне на капиталовата структура и финансирането ѝ;
- Формулиране на оперативно решение;
- Контролиране на операциите;
- Опазване на материалните активи;
- Корпоративно ръководство;
- УС не се ограничава до финансови измерители

Франция и Германия – различни подходи – заместител на УС са 2 дисциплини:

- Аналитично счетоводство и контрол на управлението – Франция;
- Счетоводство на разходите (вътрешно счетоводство – подробно отчитане на разходи, методи за калкулация) и контрол (планиране, анализ, контрол, измерване и оценка на представяне на предприятието като цяло) - Германия

5 тенденции за УС – какво се схваща под УС:

1. Разходно, калкулационно счетоводство – в сила до 50-те;
2. Самостоятелна концепция – най-широк;
3. Интегриране система за създаване на информация за планиране, контрол и анализ в краткосрочен и дългосрочен план – липсват калкулациите (контролинг);
4. Нова информационна система;
5. Процес на обединяване на финансови и отчетни проблеми, анализ и контрол

Предмет на УС: информационно осигуряване на:

- ✓ Измерването, отчитането, представянето;
- ✓ Анализирание, оптимизиране, контрол;
- ✓ Планиране, организиране, подпомагане вземането на управленски решения за ресурсите, процесите и резултатите с помощта на всеки възможен количествен измерител (стойностен и нестойностен) и ползвайки всеки научен метод доколкото това отговаря на оперативните, тактическите и стратегическите цели на предприятието (мениджмънта);

УС е система, която може да даде количествен измерител, а не в смисъла на чисто финансови данни. То е комбинация от методи от различни науки – за количествено измерване:

- ✓ Обща икономическа теория – микроикономика;
- ✓ Индустриална организация;
- ✓ Икономика на предприятието;
- ✓ Теория на управлението;
- ✓ Финанси, цени и ценообразуване – финансово счетоводство, финансов мениджмънт;
- ✓ Анализ – финансово счетоводство, бизнес , методи за оптимизация;
- ✓ Теория на контрола и вътрешен контрол;
- ✓ Прогнозиране, планиране, бюджетиране

Цел на УС: обслужва информационните нужди за управлението от многостранна количествена информация.

Задачи – различни възгледи:

1. Да осигури нужна количествена информация за:
  - ✓ Права линия – прогнозиране, планиране, бюджетиране, вземания на решения, организиране, мотивиране, координиране;
  - ✓ Обратна линия – мониторинг, контрол, регулиране, отчитане, измерване на резултатите от дейността, оценка, анализ на резултатите, изготвяне на корективни действия
2. Всички задачи на 3 нива – оперативно, тактическо и стратегическо

Функции на УС:

- ♣ Прецизно разпределяне на разходите между продадените стоки, продукция, услуга и тези , които са останали в предприятието;
- ♣ Осигуряване на адекватна информация за по-добри управленски решения;
- ♣ Осигуряване на информация за планиране, контрол, анализ, представяне за предприятието и подобрения

Аспекти кам УС (подходи):

1. Дискриптивен – какво е състоянието на процес, операция;
2. Аналитичен – причини за състоянието (анализ);
3. Прогностичен – подобряване на състоянието (програмиране, планиране, контрол);
4. Социален – как да се разпредели резултата, мотивиране на хора

Измерители на УС – всички, които могат да дадат някаква количествена величина за явленията на ниво предприятие:

- Стойностни – лев;
- Натурални – брой, литър, килограм;
- Трудови – час, ден, месец;
- Смесени – машиночас,
- Съотношения
- Някои показатели (качествени), за които може да се търси количествено представяне – клиентска лоялност (колко нови клиента и колко пъти са посетили след първоначалното);
- Количествени и качествени измерители, които са комплексни системи за измерване – балансирана карта за оценка, критерии на Болдриж за отчетно представяне, модел на Евр. Фондация